

जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई
उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर या कार्यालयांचे
नुतनीकरण व एकत्रीकरणांतर्गत येणाऱ्या खर्चास
प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र. ग्रासंजा- २०२३/प्र.क्र.५१/ग्रासं-४

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

दिनांक :- ७ फेब्रुवारी, २०२४

- वाचा:-**
- १) राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई यांचा दि.१३.१०.२०२३ चे पत्र
  - २) वित्त विभाग शासन निर्णय दि.२०.०९.२०१९
  - ३) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन परिपत्रक दि.२५.९.२०१९
  - ४) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय दि.७.७.२०१७

प्रस्तावना:-

राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग यांनी दि.१३.१०.२०२३ च्या पत्रान्वये, जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर या इमारतींचे नुतनीकरण व एकत्रीकरणाबाबतच्या कामाकरिता मुख्य अभियंता यांनी तांत्रिक मान्यता दिलेल्या रु.७,४२,८१,५२२/- इतक्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकास प्रशासकीय मान्यता मिळणेच्या अनुषंगाने शासनास प्रस्ताव सादर केला आहे. त्यानुसार जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर या कार्यालयासाठी इमारत दुरुस्तीच्या अनुषंगाने येणाऱ्या खर्चास प्रशासकीय मंजूरी देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

२. जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर या इमारतींचे नुतनीकरण व एकत्रीकरण अंतर्गत खालीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे:-

मुंबई उपनगर कार्यालय एकूण २२०० चौ.मि.जागेत कार्यरत आहे. तसेच, अतिरिक्त मुंबई उपनगर कार्यालय एकूण ५००० चौ.मि. जागेत कार्यरत आहे. दोन्ही कार्यालये एकत्र केल्यास दोन्ही कार्यालयास अनुक्रमे २२००+५००० चौ. मि. अशी एकूण ७२०० चौ.मि. इतकी जागा उपलब्ध होईल. त्यानुषंगाने उक्त कार्यालयाच्या नुतनीकरणासाठी आवश्यक एकूण रु.७,४२,८१,५२२/- (अक्षरी रुपये सात कोटी बेचाळीस लक्ष ऐक्याऐंशी हजार पाचशे बावीस फक्त) इतक्या खर्चास करून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच कामाच्या प्रगतीनुसार व सार्वजनिक बांधकाम विभागाने केलेल्या मागणीनुसार निधी उपलब्ध करून देण्यात येईल.

सदरहू मान्यता खालील अटींच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे :-

- १) प्रत्यक्ष काम करतेवेळी पर्यावरण विभाग, शासन निर्णय क्र.इएनव्ही-२०१३/प्र.क्र.१७७/तां.क.१, दि.१०.०१.२०१४ मध्ये उल्लेख करण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार कार्यवाही करण्यात यावी.
- २) काम करताना सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय, क्र.बीडीजी-२०१७/प्र.क्र.६०/ इमा-२ दि.०७ जुलै, २०१७ अन्वये कार्यवाही करण्यात यावी.
- ३) वास्तुविशारद श्री.टि.एस. वाघ हे शासनाच्या पॅनलवर असल्याची खातरजमा केल्यानंतरच सार्वजनिक बांधकाम विभागाने निधी वितरीत करावा. तसेच, त्यांनी मंजूर केलेल्या नकाशानुसारच नुतनीकरण करावे. सदर कामांकरीता सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेची आवश्यकता लागणार नाही, या दृष्टीने संबंधित अधीक्षक अभियंता यांनी विशेष दक्षता घेण्यात यावी. तथापि, काही बदल होणार असल्यास शासनाची पूर्वपरवानगी घ्यावी.
- ४) जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर कार्यालाची जागा उपभोक्ता विभागाच्या ताब्यात असल्याचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून सदर कामाच्या निविदा प्रसिध्द करण्यात याव्यात.
- ५) काम सुरु करण्यापूर्वी सर्व संबंधित स्थानिक संस्था /प्राधिकरणे यांची मान्यता घेण्यात यावी.
- ६) सार्वजनिक बांधकाम विभागातील अभियंता यांनी तोंडी दिलेल्या सुचनांच्या आधारावर कामाच्या व्याप्तीत बदल किंवा नवीन कामे करू नयेत.
- ७) कामकाजासाठी विलंब अथवा इतर कारणांनी वाढीव खर्च होणार नाही, याबाबत संबंधित अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांनी दक्षता घ्यावी.
- ८) प्रस्तावांतर्गत अंदाजपत्रकीय कामांमध्ये नवीन कामांचा समावेश करावयाचा झाल्यास किंवा व्याप्तीत बदल करावयाचा झाल्यास याबाबत शासनाचे लेखी आदेश प्राप्त करूनच विहित मुदतीत व पद्धतीने सदर कामांना मंजूरी घेण्याची कार्यवाही करावी. अन्यथा संबंधित अधिकाऱ्यावर जबाबदारी निश्चित करून शिस्तभंगाची कार्यवाही प्रस्तावित करण्यात येईल.
- ९) सोबतच्या परिशिष्टात नमूद कामाच्या अनुषंगाने उपलब्ध करून दिलेला निधी सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडे प्राप्त झाल्यानंतर कामाकाजास तातडीने सुरुवात करावी व निधी खर्च झाल्यानंतर उपयोगिता प्रमाणपत्र (Utilisation Certificate) सादर करावे.
- १०) परिशिष्ट अ मध्ये नमूद केलेले कामकाज पूर्ण झाल्यानंतर हस्तांतरण करण्यापूर्वी केलेले काम गुणवत्तापूर्ण व उत्कृष्ट दर्जाचे झाल्याचे अधीक्षक, राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई व संबंधित अधीक्षक अभियंता यांनी संयुक्तपणे प्रत्यक्ष भेट देऊन पहाणी करावी. त्यानुसार प्रमाणित केलेला अहवाल शासनास सादर करावा.

३. जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर या कार्यालयांचे नुतनीकरण व एकत्रिकरण या प्रस्तावांतर्गत कामाच्या पूर्ततेनुसार खालीलप्रमाणे निधी वितरीत करण्यात येत आहे.

(रुपयात)

क्र	कामाचे स्वरूप	मुख्य अभियंता यांच्या तांत्रिक मान्यतेअंती अंदाजित खर्च	प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेला निधी	वितरीत करण्यात येणारा निधी
१.	जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर या कार्यालयांचे नुतनीकरण व एकत्रिकरण	७,४२,८१,५२२	७,४२,८१,५२२	२,७९,००,०००

४. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च, मागणी क्रमांक-एम ५, मुख्य लेखाशिर्ष, ५४७५, इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवांवरील भांडवली खर्च १०२, नागरी पुरवठा, (००)(०१) ग्राहक मंचासाठी इमारतीचे बांधकाम करणे (५४७५ ०२३९) ५३, मोठी बांधकामे या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. सदर निधी सन २०२३-२४ वर्षासाठी अर्थसंकल्पीत केलेल्या मंजूर निधीतून व तदनंतरच्या आर्थिक वर्षात उपलब्ध होणाऱ्या तरतुदीमधून भागविण्यात येईल.

५. सदर आदेश सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचे परिपत्रक दि.२५.९.२०१९ अन्वये व वित्त विभाग शासन निर्णय दि.१७.०४.२०१५ व दि.२०.०९.२०१९ अन्वये वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका १९७८, भाग पहिला, उपविभाग-५ अनु.क्र.१ महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियमपुस्तिकेतील परि.१३४ अनुसार प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारान्वये तथा सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहेत.

६. सदरचा शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२०२४०२०७१२२९३९२६०६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने सांक्षातिक करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विकास राऊत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
३. मा.सभापती, विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे सचिव.
४. मा.अध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे सचिव

५. मा.विरोधी पक्ष नेता, (विधान परिषद), महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे सचिव.
६. मा.विरोधी पक्ष नेता, (विधानसभा), महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई यांचे सचिव
७. मा.मंत्री (अ.ना.पु.व ग्रा.सं.) यांचे खाजगी सचिव.
८. मा. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
९. प्रधान सचिव, (अ.ना.पु.व ग्रा.सं.वि.) यांचे स्वीय सहायक.
१०. सचिव (बांधकामे), सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांचे स्वीय सहायक
११. अध्यक्ष, राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई यांचे स्वीय सहायक
१२. उप सचिव, ग्रा.सं.४ (अ.ना.पु.व ग्रा.सं.वि.) मंत्रालय, मुंबई-३२.
१३. वित्तीय सल्लागार व उप सचिव कार्यालय, मुंबई.
१४. प्रबंधक (प्रशासन), राज्य ग्राहक तक्रार निवारण आयोग, मुंबई.
१५. प्रबंधक, जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण मंच, मुंबई उपनगर व अतिरिक्त मुंबई उपनगर
१६. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, अंधेरी
१७. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - मुंबई, /नागपूर
१८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
१९. निवडनस्ती, ग्रासं-४.

परिशिष्ट- अ

अ.क्र	नूतनीकरणाचा तपशील	अंदाजे खर्च (रुपयात)
१.	मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व मुंबई अतिरिक्त जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोगाच्या तिसऱ्या मजल्यावरील फ्लोअरिंगचे नूतनीकरण	५५,६६,६१२
२.	फर्निचरचे नूतनीकरण आणि न्यायालयीन खोली १ ला व ३-्या मजल्यावरील विविध दुरुस्ती आणि अतिरिक्त ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व मुंबई	६४,२४,६०१
३.	तिसऱ्या मजल्यावर न्यायाधीश आणि इतर खुर्च्यांचे नूतनीकरण आणि विविध दुरुस्ती आणि अतिरिक्त ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व	४७,०७,५३७
४.	अध्यक्ष केबिन, अँटी चेंबर, असिस्टंट केबिन आणि डाव्या बाजूचा पॅसेज एरिया ३ मजल्यावरील फर्निचरचे नूतनीकरण आणि अतिरिक्त ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व	३२,२४,२४८
५.	वर्किंग डेस्क, मॅनेजर केबिन, हेड मास्टर केबिन आणि पॅसेज एरिया डाव्या बाजूला ३रा मजला येथे फर्निचरचे नूतनीकरण आणि अतिरिक्त ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व	३८,२५,८४८
६.	फर्निचरचे नूतनीकरण आणि न्यायालयीन खोली २ रा व ३-्या मजल्यावरील विविध दुरुस्ती ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व मुंबई	६३,१६,६९२
७.	अध्यक्ष केबिन, अँटी चेंबर, असिस्टंट केबिन आणि डाव्या बाजूचा पॅसेज एरिया ३ मजल्यावरील फर्निचरचे नूतनीकरण, ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व	३२,३३,७७८
८.	वर्किंग डेस्क, मॅनेजर केबिन, हेड मास्टर केबिन आणि पॅसेज एरिया डाव्या बाजूला ३रा मजला येथे फर्निचरचे नूतनीकरण आणि ग्राहक तक्रार निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व	३८,२५,८४८
९.	तिसऱ्या मजल्यावरील फ्लोअरिंग, स्टोरेज, विभाजनाचे नूतनीकरण ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व	७६,४२,७४९
१०.	कॉन्फरन्स हॉल तिसरा मजला ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारतीची उभारणी वांद्रे पूर्व	६९,३०,३६७
११.	३-्या मजल्यावरील शौचालय नूतनीकरण ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारतीची उभारणी वांद्रे पूर्व	२२,५९,०६२
१२.	३-्या मजल्यावरील कॉम्प्युटर पुरविणे व बसविणे (ऑप्टिमायझर) अतिरिक्त ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारतीची	४०,०१,६६६

अ.क्र	नुतनीकरणाचा तपशील	अंदाजे खर्च (रूपयात)
	उभारणी वांद्रे पूर्व	
१३.	३-या मजल्यावरील कॉम्पॅक्टर पुरविणे व बसविणे (ऑप्टिमायझर) ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारतीची उभारणी वांद्रे पूर्व	४०,०९,६६६
१४.	३-या मजल्यावरील पूर्ण उंची स्टोरेज पुरविणे व बसविणे अतिरिक्त ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारतीची उभारणी वांद्रे पूर्व	३९,२५,६४८
१५.	३-या मजल्यावरील पूर्ण उंची स्टोरेज पुरविणे व बसविणे ग्राहक विवाद निवारण आयोग मुंबई उपनगर जिल्हा प्रशासकीय इमारतीची उभारणी वांद्रे पूर्व	४०,९९,३७६
१६.	प्रशासकीय इमारत वांद्रे पूर्व येथील तिसऱ्या मजल्यावर प्रतीक्षा क्षेत्राची उभारणी आणि प्रवेशद्वार आणि लिफ्ट क्षेत्राचे नूतनीकरण	४३,७५,८२४
	एकुण	७,४२,८९,५२२

(विकास राऊत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन